

Bijlage 2

Toetsingskader

Toetsingskader Participatiebeleid
Omgevingswet

Bijlage 2

Toetsingskader

Toetsingskader Participatiebeleid
Omgevingswet

Het toetsingskader beschrijft de manier om te komen tot de participatie opgave die verbonden is aan omgevingsplanactiviteiten en waarvoor de verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer ligt.

Beschrijving toetsingskader

Veelheid aan omgevingsplanactiviteiten

De omgevingsplanactiviteiten waarmee de gemeente te maken hebben variëren in:

- complexiteit
- impact
- binnenplanse of buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Deze variabelen zijn van invloed op de participatieopgave die hoort bij de omgevingsplanactiviteit. Om goed met deze variabelen rekening te kunnen houden, is er een structuur opgesteld waarbinnen de verschillende initiatieven een plek krijgen en waarmee ze verbonden kunnen worden aan een bepaald niveau van participatie.

Complexiteit van de omgevingsplanactiviteit

Voor het vaststellen van de complexiteit van de omgevingsplanactiviteit wordt er gebruik gemaakt van de al binnen gemeente gebruikte manier van indelen in categorie 1, 2 of 3:

- **Categorie 1. Eenvoudige en enkelvoudige aanvraag**
Initiatieven in deze categorie zijn eenvoudig en enkelvoudig. Ze kunnen vanaf aanvraag tot toestemming en/of vergunning verstrekking dan ook snel worden verleend. Een aanvraag wordt normaal gesproken binnen 3 weken verleend.
- **Categorie 2. Meervoudige aanvraag**
Voor toestemming/vergunning verstrekking voor initiatieven binnen deze categorie zijn meerdere adviezen binnen de gemeente en eventueel van de Omgevingsdienst nodig. Een aanvraag wordt normaal gesproken binnen 8 weken verleend.
- **Categorie 3. Complexe aanvraag**
Voor initiatieven binnen deze categorie is een uitgebreide procedure nodig. Meestal is sprake is van meerdere bevoegde gezagen. De aanvragen van deze omgevingsvergunningen kennen vaak al een lang voortraject. Voor de gemeente Voorschoten is dit tot nu toe in de vorm van een principeverzoek.

Impact van de omgevingsplanactiviteit

De impact van het initiatief is de andere grootheid waar naar gekeken wordt. De mate van participatie die hoort bij een omgevingsinitiatief heeft sterk verband met de impact van het initiatief. Vaak zal daarbij gelden dat een meervoudige of complexe aanvraag ook gaat over een omgevingsplanactiviteit met veel impact. Maar dat hoeft niet per definitie zo te zijn. Daarom is het nodig de impact van een omgevingsplanactiviteit goed te bepalen.

Impact is een veelzijdig begrip. Het bepalen van impact kan dan ook alleen maar gebeuren door te kijken naar verschillende aspecten. Er is voor gekozen om te kijken naar:

- de omvang van het initiatief,
- het (maatschappelijk/individueel) belang van een initiatief,
- de mate van hinder van een initiatief,
- de (maatschappelijke/politieke) aandacht bij een initiatief.

Het beoordelen van deze aspecten die de impact bepalen, dient zo objectief en inzichtelijk mogelijk te gebeuren. Om dit te kunnen doen gaat gebruik gemaakt worden van een online instrument waarmee initiatiefnemers zelf de impact van hun initiatief kunnen vaststellen. Het resultaat van deze impact analyse zal leiden tot een indeling in 3 categorieën:

- Omgevingsplanactiviteit met weinig impact,
- Omgevingsplanactiviteit met matige impact,
- Omgevingsplanactiviteit met veel impact.

Binnenplanse of buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Wanneer een omgevingsplanactiviteit binnen de regels van het omgevingsplan past kan het daadwerkelijk doorlopen van een participatietraject niet verplicht worden voorgeschreven. Wanneer de omgevingsplanactiviteit buiten de regels van het omgevingsplan valt kan dit wel verplichtend worden voorgeschreven. De gemeente gaat in dit verband twee categorieën van omgevingsplanactiviteiten aanwijzen waarbij participatie en overleg met derden verplicht wordt gesteld:

- Omgevingsplanactiviteiten met veel impact,
- Omgevingsplanactiviteiten die in een beschermde omgeving plaatsvinden.

Indelen van omgevingsplanactiviteit en verbinden van participatieopgave

Omgevingsplanactiviteiten kunnen nu worden ingedeeld omdat er bepaald is:

- of het gaat om een eenvoudige, meervoudige of complexe omgevingsplanactiviteit,
- wat de impact van de omgevingsplanactiviteit is,
- of de omgevingsplanactiviteit binnenplans of buitenplans is en of er daarmee participatieverplichting is.

Aan de indeling die zo gemaakt is wordt een niveau van participatie verbonden. Er wordt gewerkt met 4 niveaus:

- niveau 0 - Geen participatie (geen invloed op de planactiviteit vanuit de samenleving)
- niveau 1 – Beperkte participatie (enige invloed op planactiviteit vanuit de samenleving)
- niveau 2 – Participatie (invloed op de planactiviteit vanuit de samenleving)
- niveau 3 – Intensieve participatie (veel invloed op planactiviteit vanuit de samenleving)

Dit resulteert in onderstaande 2 participatiematrixen:

1) Participatiematrix binnenplanse omgevingsplanactiviteiten Voorschoten

Impact planactiviteit Soort initiatief	Weinig impact	Matige impact	Veel impact
Eenvoudig en enkelvoudig (snel te verlenen)	Niveau 0	Niveau 1	Niveau 2
Meervoudig (meerdere adviezen binnen de gemeente/ OD)	Niveau 0	Niveau 1	Niveau 2
Complex (meerdere bevoegde gezagen)	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3

2) Participatiematrix buitenplanse omgevingsplanactiviteiten Voorschoten

Impact planactiviteit Soort Initiatief	Weinig impact	Matige impact	Veel impact
Eenvoudig en enkelvoudig (snel te verlenen)	Niveau 0	Niveau 1	Niveau 2
Meervoudig (meerdere adviezen binnen de gemeente/ OD)	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 2
Complex (meerdere bevoegde gezagen)	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3

Na goedkeuring van het toetsingskader worden de niveaus van participatie verder uitgewerkt. Deze uitwerking valt uiteen in drie delen:

1. Verder uitwerken van dit toetsingskader te weten beoordeling participatietraject en output participatietraject
2. handreikingen/leidraad/suggesties voor initiatiefnemers van een omgevingsinitiatief over hoe participatie aan te pakken en welke vormen passend kunnen zijn bij het gewenste niveau van participatie
3. handreikingen/leidraad/suggesties voor de gemeente over de inzet en faciliterende rol van de gemeente passend bij het gewenste niveau van participatie.

Omdat de aanpak van participatie onder de Omgevingswet nieuw is voor zowel de initiatiefnemer van een omgevingsinitiatief als voor de gemeente, zal er op basis van in de praktijk opgedane kennis met regelmaat worden geëvalueerd. Op basis van bevindingen van alle partijen kan het toetsingskader en de daarbij behorende spelregels en tools worden aangescherpt.

Inventarisatie omgevingsplanactiviteiten

Aard van initiatieven en achtergrond initiatiefnemers

De omgevingsplanactiviteiten waar we mee te maken hebben, zijn naar aard en omvang in vele soorten en maten in te delen. Denk bijvoorbeeld aan:

- Ruimtelijke initiatieven op het gebied van bouwen, verbouwen, renoveren
- Ruimtelijke initiatieven op het gebied van infrastructuur
- Ruimtelijke initiatieven op het gebied van gebiedsontwikkeling (bebouwd gebied of buitengebied)
- Ruimtelijke initiatieven op gebied van natuur, landbouw, milieu
- Ruimtelijke initiatieven in verband met uitoefening bedrijf
- Ruimtelijke initiatieven voor buurtverbetering/buurtontwikkeling
- Ruimtelijke initiatieven op gebied van duurzame energie
- Ruimtelijke initiatieven die gekenmerkt worden als evenement

De initiatiefnemers kunnen daarbij bestaan uit partijen met een grote diversiteit aan achtergronden. Denk bijvoorbeeld aan:

- Bouwbedrijven en ontwikkelaars
- Overheden
- Particulieren (individuele inwoners)
- Ondernemers
- Georganiseerde inwoners (inwonersinitiatieven)
- Verenigingen
- Belangengroepen
- Organisaties maatschappelijk middenveld

Inventarisatie omgevingsplanactiviteiten Voorschoten

Om te bepalen waarop de nadruk ligt in de aanvragen met betrekking tot omgevingsplaninitiatieven inventariseerden we de cijfers over het afgelopen jaar met betrekking tot omgevingsplanactiviteiten via diverse bronnen:

Enkelvoudige aanvragen:

In Voorschoten zien we dat het bij 61% van de aanvragen gaat om een zogenaamde enkelvoudige aanvraag. Waarbij het in de meeste gevallen gaat om aanvragen voor zaken als:

- Dakkappel / Dakopbouw
- Verbouwing
- Kappen boom

Meervoudige aanvragen:

In Voorschoten valt ca. 35% onder de categorie meervoudige aanvragen. Daarbij gaat het over zaken als:

- Het aanleggen van een uitrit
- Het samenvoegen van een aantal ruimtes tot 1 appartement
- Het bouwen van een dakopbouw

Complexe aanvragen:

Slechts 4% van de aanvragen valt onder de categorie complexe aanvragen. Hierbij kan men denken aan:

- Bouwen van meerdere woningen / appartementen

- Ontwikkeling parken en recreatieruimte
- Het verbouwen van een kinderdagverblijf

Evenementen

Voor realiseren van een evenement is veelal toestemming nodig en mogelijk is er ook sprake van vergunningverlening. In Voorschoten zagen we het afgelopen jaar:

- 56 aanvragen voor evenement
waaronder:
 - 30 aanvragen een feest
 - 11 aanvragen een sport/wedstrijd

Bezwaarschriften

De inventarisatie van de ingediende bezwaarschriften laat zien bij welke type initiatieven de problemen ontstaan:

Type initiatief	Aantal bezwaarschriften
APV	2
Verkeersbesluit	38
WABO bouwen	10
WABO kappen	0
WABO uitweg	1
Aanwijzingsbesluit	0

Daarbij wordt vanuit de commissie bezwaarschriften geconcludeerd dat een belangrijke oorzaak van ontstaan van problemen is; onvoldoende tijd en aandacht in de voorbereiding van besluiten. Zorgvuldig werken is noodzaak. Daar hoort ook het zorgvuldig laten plaatsvinden van de participatie bij.